

"ATEITIS" EINA KAS ANTRĄ DIENĄ:
 Etimologinis, Ketvergais ir Subatomis.
 Leidyba "Ateitis" B. v. P. Proneumeratės kalina
 Spausdinti Valatijose metams \$2.50
 "Ateitis" pusei metų \$1.50
 Kitose Viešpatystėse metams \$3.50
 "Ateitis" pusei metų \$2.00
 Apiešimui Kalny klausite laisvą. Adresas:
Ateitis Pub. Co.,
 318 W. Broadway, So. Boston, Mass.

ATEITIS

THE LITHUANIAN TRI-WEEKLY "ATEITIS"
 Published Every Tue., Thur. and Sat. By
 "ATEITIS" Publishing Co. at Boston, Mass.
 Yearly Subscription:
 In United States \$2.50
 To Foreign Countries \$3.50
 Advertising rates on application.
 All communications should be addressed:
Ateitis Pub. Co.,
 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KAINA 2 CENTAI Entered as Second-Class matter January 14, 1914, at the Post Office at Boston, Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.
 No. 51 Telephone: So. Boston 21087. So. Boston, Mass., Subata, Spalio (October) 30 d. 1915 m. Telephone: So. Boston 21087. **Metai II.**

SAKO, TAIKAI DAR NE LAIKAS.
Francuzai suarde vokiečiu tranšeja.
ON HINDENBURGAS PROGRESUOJA.
Italai paeme 5,000 austru.
Rusai pagavo vokiečių laivą.

VOKIEČIAI NIEKO NELAIMEJO.

Petrogradas. — Spalio 27 rusų štabas išleido sekančią oficialią pranešimą:
 "Ant kairiojo Dauguvos kranto, į pietus nuo Ikskul, vokiečiai pasiryžo greita ataka, be artilerijos priemonių, užimti vieną mūsų poziciją, bet apie tai laiku buvo patirta ir mūsų ugnis atmušė."

"Ant Dauguvos, Linden rajone (žemiau Friedrichsdorf'o) ėjo artilerijos ir kavalerijos šaudymasi. Ant kairiojo Dauguvos kranto, į vakarus nuo Jacobstadto, išliko gyvas artilerijos mušis. Išlikęs rajone vokiečiai padarė kitą nepasekmingą ataką."

"Prie Vaisiunų kaimo, į vakarus nuo ežero Boginskoje, mušis pasibaigė užėmus mums tą kaimą. Ant kairios fronto dalies pietų linijai net ligi Pripet rajono buvo neatšitiko."

"Ant kairiojo Stry kranto, į vakarus nuo Rafalovos, mūsų kariuomenė šturmo kaimą Vulkagaluziškoje ir paėmė belaisvių ir kulkosvaizdžių. Priešo ofensyvą ant kaimo Medviezie, į vakarus nuo Cartoryto, buvo atmuštas."

"Priešas, surinkęs dideles pajegas, užatakavo mūsų kariuomenę į šiaurios nuo kaimo Kulki; bet mūsų kariuomenė užpuolė ant priešo iš pietų, atmušė jį ir paėmė 1500 belaisvių ir 1000 mirtinai sužeistų. Priešas atsiėjo iš pietų, atmušė jį ir paėmė 1500 belaisvių ir 1000 mirtinai sužeistų. Priešas atsiėjo iš pietų, atmušė jį ir paėmė 1500 belaisvių ir 1000 mirtinai sužeistų."

Mušiuose prie kaimo Kostarovo, apie kuriuos buvo pranešta vakar paskelbtame pranešime, mums pasisekė užtikrinti mūsų kariuomenės saugumą. Mūsų kariuomenės pasišventimas pasižymėjo tuo, jog apsupo priešą, kuris buvo atstumęs atgal vieną mūsų burį. Priešui padaryta didelių nuostolių. Belaisvių skaičius, apie kurį vakar buvo pranešta, yra auga; tarp jų yra daug vokiečių."

"Vakarų nuo kaimo Volpita, į šiaurios nuo Novo Alexiniec, buvo atmuštos priešos atakos. Žemė apkrutuota kruvomis užmuštųjų."

Žiema Rusijos fronte.

Laikraščio Times korespondentas praneša iš Petrogrado, jog Rusijos karės fronte (Lietuvoj, Lenkijoje ir kitur) jau pasirodė žiema. Sniegas snigęs per pastarąsias tris dienas ir žemė esant taip sušalus, kad arkliai negali ant jos nei kojų padėti. Tokiu būdu, sako toliau korespondentas, kariaujančių padėjimas yra daug blogesnis dabar, negu rudens metu — kuomet dažnai lietus lijo.

FRANCUZAI SULAIKĖ VOKIEČIŲ ATAKĄ.

Paryžius, spalio 27 d. — Vakar naktį vokiečiai padarė antrą ataką La Courtine rajone, kur ėjo smarkūs mušiai už vokiečių tranšejas. Francuzų štabas savo pranešime sako, kad ta ataka buvo sulaikyta. Pranešime štai kas pasakyta:
 "Į pietus nuo Loos mūsų aeroplanai atvijo atgal ir iškrikdė stiprias priešos patroleles."

"Champagne nakties laike priešas pasiryžo padaryti naują ataką ant mūsų tranšejų La Courtine. Ta ataka mūsų pėstininkų ir kulkosvaizdžių tuojaus buvo sulaikyta. Kitose fronto vietose tą naktį buvo ramu."

Belgijos fronte.

Belgų oficialis pranešimas sekančiais skamba:
 "Po ramios nakties prieš artilerija šiandien gana smarkiai bombardavo distriktus į pietus nuo Nieupert, Perveyse, Ostkerke, Dixmude apilinkę ir mūsų drūtvietyse į šiaurios nuo Steenstraete. Mes energiškai atsakėm. Pėstininkų susirėmimų nebuvo."

RUSŲ-RUMUNŲ SUTARTIS.

Lugano, Šveicarijoj. — Laikraštis **Informazione** rašo, jog vedamos tarpe Rusijos ir Rumunijos tarybos delei sutarties artinasi jau prie pasekmingos užbaigos. Kol laukiama, idant Rumunija pavelytų gabenti per savo žemę rusų kariuomenę, Rusija laikinai sustabdė rengimasi išsodinti savo kariuomenes ant Bulgarijos pakraščio prie Juodųjų jurių.

Photo by American Press Association.
 Kontr-admirolas Robert E. Peary, šiaurinio poliaus atradėjas, norįs tirinėti su pagalba orlaivio šiaurinę žvaigždę.

Londonas. — Sulig Times, Serbijoj yra sekantis dalykų stovis:

"Serbo-rumunų fronte austro-vokiečių ir bulgarų jėgos yra vienos nuo kitų dvidešimt mylių atstu. Austro-vokiečių armijos eina į šiaur-vakarūs ir šiaur-ryčius nuo Belgrado šimto mylių frontu, kuris dabar nusitęsia tarpe 25 ir 40 mylių į pietus nuo Dunojaus. Į vakarus beveik susisiekiandios armijos eina tolyn nuo upės Drina, o į rytus vyriausios bulgarų jėgos eina vis priekyn."

TORPEDAVO TURKŲ TRANSPORTĄ.

Athenai. — Praeitą nedėlidienį, kaip praneša seredos vakarą išėjusieji laikraščiai, anglų povandeninis laivas paskandino Marmora jurėje turkų transportą "Carmen", kuris buvo prikraitas su amunicija. Tas garlaivis priklausė austrams, todėl reikia manyti, kad iškilus kare jis buvo Konstantinopolio prieklaukoje, o vėliau turkai paėmė jį karės reikalam — amunicijos ir kareivių gabenimui.

PASKANDINO KETURIS VOKIEČIŲ LAIVUS.

Petrogradas. — Spalio 28 d. atėjusios iš Petrogrado žinios praneša, jog anglų povandeninis laivas ir vėl paskandino Baltiko jurėje keturis vokiečių garlaivius.

BULGARAI APSUPO PIROTĄ.

Berlinas. — Užjurio žinių agentura praneša, jog visi serbų uostai prie Dunojaus tapo užimti. Stovintis arti Bulgarijos rubežiaus (į rytus nuo Nišo) miestas Pirota esą apsuptas iš visų pusių ir netrukus turės būti pasiduoti, nes neturįs užtektinai nei amunicijos nei maisto. Toliau ta agentura savo pranešime sako štai ką:
 "Visa Bulgarija džiaugiasi Uskup'o paėmimu."
 "Bulgarų spauda pasmerkia anglų ataką ant Dedagach. Laikraštis Echo De Bulgarie sako, kad Anglija po savo militarinių nepalaimų Francijoj ir Dardaneluose pražudė ir tą moralės įtekms dalį, kuri dar buvo likus."

PERŠOVĖ DU AEROPLANU.

Londonas, spalio 28 d. — Anglų aviatorius numušė du vokiečių aeroplanu. Vienas jų nukrito vidurinėn pusėn anglų linijos, o antras tuojaus už vokiečių tranšejų.

IŠSPROGDINO VOKIEČIŲ POZICIJAS.

Paryžius. — Francuzai su minų pagalba išsprogdino vokiečių pozicijas ant kelio tarpe Arras ir Lille, arti Neuville St. Vaast, ir užėmė tas duobes. Į francuzų rankas pateko 30 belaisvių.

FRANCUZŲ KABINETAS REZIGNAVO.

Paryžius, spalio 28 d. — Šiandien premieras Viviani padavė savo rezignaciją. Kartu su premieru, žinoma, rezignuoja ir visas kabinetas. Nors tikrų žinių nėra, tačiau spėjama, kad premieru pasiliks Artistide Briand, kuris pirmiau užėmė kabineto įvairias vietas ir vienu laiku buvo premieru.

Premieras Viviani turėjo rezignuoti delei bendro francuzų visuomenės nepasitenkinimo laukutine valdžios politika, o ypač delei vokiečių diplomatijos pergalės, kuri patraukė Bulgariją savo pusėn ir įtraukė ją karėn prieš talkininkus.

Kas valandą laukiama oficialio paskelbimo apie naujojo kabineto sudarymą. Sulig geriausių informacijų spėjama, kad naujan kabinetas įeis beveik tie patys žmonės, tik gal apsimainysią vietomis.

VOKIEČIAI GATAVI SIŪSTI TURKIJAI MAISTO.

Viena. — Austro-vokiečiai ir bulgarai niekeno netrukdomi eina ant serbų iš trijų pusių. Netrukus austro-vokiečiai susisieksią su bulgarais ir bus liuosas kelias per Bulgariją į Turkiją. Kaip tik tai bus padaryta, tuojaus vokiečiai siųs turkams maisto ir karės vėdinamui reikalingų daiktų, kurių turkams baisiai trūksta.

BULGARAS PRIEŠ BULGARUS.

Rymo laikraščiai praneša, kad bulgarų generolas Radko Dimitrjev vadovausiąs rusų kariuomenę prieš bulgarus. Ar tai tiesa, ar ne — ateitis parodys.

RUSAI UŽPUOLĖ ANT BULGARŲ.

Iš Bucharesto pranešama, jog rusai užpuolė ant bulgarų nuo Juodųjų jurių. Rusų karės laivai bombarduoja Bulgarijos uostus, o ypač Varną.

Ivairios žinios.

IVAIRIOS ŽINIOS.

DAR PRIE VOKIEČIŲ PROPAGANDOS.

New York, N. Y. — Praeitame Ateities Nr. buvo plačiai rašyta apie areštavimą dviejų vokiečių, butent Fay ir Scholz'o. Dabar jau pranešama, jog areštuota dar likti trys, tarp jų ir Max Breitung, kuris pats spalio 28 d. pasivadė į valdžios rankas.

nešama, jog areštuota dar likti trys, tarp jų ir Max Breitung, kuris pats spalio 28 d. pasivadė į valdžios rankas.

Mex Breitung'as yra giminė E. N. Breitungo, New Yorko ir Marquette, Mich., bankieriaus. Jis užsistatė reikalingą paranką ir tapo paleistas. M. Breitungas atvažiavęs čia tiesiog iš Chicago su tuo tikslu, kad pasiduoti į valdžios rankas.

Leitenantas Robert Fay, Walter L. Scholz, Paul Deache ir Dr. Kienzle, kurie sykiu su Breitungu yra kaltinami konspiracijoje, tebedėsi kalėjimė. Jų tardymas prasidės ateinančią savaitę.

Paul Sieb, kuris nuo praėito vasario mėnesio gyveno New Yorke po Karl F. Opegarde vardu, ir veikė kaip mekleris (broker) parduodamas Fay'ui sprogstančios medžiagos sudėtinės dalis, pasakęs šiandien, jog jis du mėnesiai atgal pardavęs Breitungui 360 svarų potašiaus chlorito už \$110. Dvisavaitės atgal, sako jis, Dr. Herbert Kienzle prašęs jį nupirkti Fay'ui 100 svarų trinitro toluol ir Dr. Kienzle supažindinęs jį su Fay. Jis gavęs tik 25 svarus to chemikalo ir pardavęs jį Fay'ui.

Pats Fay "prisipažinęs," kad jis norėjęs papirkti rusų laivų vedėjus. Taip jis padaręs peną ir mėginęs prikalbinti vieno rusų laivo kapitoną, kad jis prikraitų savo laivą su variu ir nuvežtų jį į vieną Vokietijos uostą, kur jam užtai užmokės didelius pinigus. Tai Fay'o pasakai, buk jis norėjo papirkti rusų laivo kapitoną, niekas netiki.

VIENĄ NUŠOVĖ, O TRIS SUŽEIDĖ.

Chicago, Ill. — Iškiliosiose spalio 27 d. vakare siuvėjų streikininkų riaušėse vienas siuvėjas tapo mirtinai nušautas, o trys sužeisti. Vienas iš jų gana sunkiai sužeistas. Kas tai padarė, kol-kas nežinoma. Prie tam policija keliolika siuvėjų suareštavo.

TIFONAS 170 UŽMUŠĖ IR 800 SUŽEIDĖ.

Manila, Kuba. — Tifonas (smarki viesula) daliniai iššlavė tabako pramonės miestelį, 170 žmonių užmušdamas ir 800 sužeisdamas. Kanapių ir ryžių laukuose padaryta didelių nuostolių, siekiančių \$1,000,000. General-gubernatorius pasiuntė į nukentėjusias vietas expediciją, kuri rūpinsis žmonių šelpimu.

"Ateitis"

366 W. Broadway, South Boston, Mass.
Subata, Spalio (Oct.) 30 d. 1915 m.

Atsiunčiamieji Redakcijai rankraščiai turi būti su autoriaus parašu ir antrašu. Rankraščius Redakcija taisyti ir trumpina sulig savo nuožiūros. Netinkantieji spaudai smulkesnieji raštai (korespondencijos, eilės ir p.) naikinami ir autoriams negražinami.

SPALIO 30 DIENA. (1905—1915).

Prieš 10 metų spalio 30 (17) dieną Rusijos valstybės gyventojams buvo viešai pri pažinta tai, ką viso civilizuo- to pasaulio žmonės jau senai turėjo. Butent, tą dieną buvo paskelbta caro ma- nifestas pripažįstantis Rusi- jos gyventojams žmogaus ir piliečio teises ir pilną valdy- mosi teisę — konstituciją.

Teisybė, ir šiandien — po 10 metų — Rusijos žmonės nei konstitucija, nei žmo- gaus bei piliečio teisėmis naudotis dar negali. Ir ši- dien tenai perdėm viešpa- tauja persekiojimai, valdi- ninkų saualė, kazokų na- gaika ir nuolat vis išranda- ma naujos spaudimo prie- monės. Vienok istorinė šios dienos svarba nuo to nei kiek nesumažėja. Ir ji svar- bi ne vien Rusijai, ne vien mums, lietuviams, kaip bu- vusiems ar esantiems Rusi- jos pavaldiniams, nors ir gyvenantiems laisvoje Ame- rikoje — ji svarbi visam pa- sauliui, nes tai yra geriausias liudijimas, kad viso- kioms priespaudoms ir viso- kiai valstybės tvarkai yra tam tikri rubežiai ir turi at- eiti kartą galas.

Kas tik iš šalies pažino Rusijos valstybę prieš karę su japonais, kas matė jos žmonių nesvietišką tamsu- mą ir valdžios valdininkų nepaprastą gobsumą, išvir- kimą ir gudrumą — perse- kioti ir apgaudinėti žmones; kas pažino Rusijos viešosios ir slaptosios policijos bei žandarmerijos tinklus ir mil- žiniškos kariuomenės aklu- mą, — tam, paviršium ži- rint, galėjo rodytis, kad Ru- sijos žmonėms išėjimo jau nėra ir jie turės per amžius tamsybėje kankintis. Bet kas tikėjo į šviesesnę ir ge- resnę ateitį bei darbo žmo- nių galybę — tas matė ir ži- nojo, kad ir iš blogiausio pa- dėjimo išėjimas turi būti.

Spalio 30 dienos manifes- tas tai yra vien darbo žmo- nių kovos vaisius. Pasišven- tusiems darbo žmonių drau- gams darbuojantiems per me- tų eiles ir pasėjus pirmo- sius susipratimo diegus, ru- sų-japonų karės atsitikimai tik pagreitino tą abelną žmo- nių įsitikinimą, kad biuro- kratų valdžia gali šalį tik prapuldyti, o ne išvesti prie geresnės ateities. Ir jie pa- reikalavo savo teisių bei ra- dikalių reformų. Kuomet gi valdžia žmonių reikalavi- mus atsisakė išpildyti — vi- soj Rusijoje buvo apskelbta ne koksai ginkluotas sukili- mas, bet vien visuotinas po- litiškas streikas. Nepraėjo dvi dienos — ir visoj Rusijoje sustojo ne tik fabriškai ir dirbtuvės, bet ir laivai plau-

kioje, traukiniai vaikščioje, nedirbo nei pašta, nei tele- grafais. Užstojo visur tylu ir šventa.

Tai buvo įdomus ir drauge gražus momentas. Nusigan- do valdžia tokio darbo žmo- nių galingo sutarimo ir ga- lybės ir — nusileido, ap- skelbdama konstituciją.

Berods, tai buvo veidmai- nio nusileidimas. Valdžiai rūpėjo žmones suvilioti, jų vienybę suardyti, kad pas- kui dar labiau ant jų užsisė- sti. Ir tas jai iš dalies pasi- sekė. Per dešimt metų Ru- sijos caro valdžia savo duo- tųjų prižadų neišpildė.

Bet dabar Europos ir Ru- sijos laukuose eina daug di- desnė tragedija, negu buvo rusų-japonų karės metu. Ši baisioji skerdynė turės kar- tą pasibaigti, o jai pasibaig- sus — ne vien Rusijos, bet visos Europos darbo žmonės pamatys, kas yra tikrasis tų skerdynių ir jų vargo kalti- ninkas. Prieš 10 metų bu- vusieji atsitikimai Rusijos valstybėje taip-pat bus gera pamoka visiems Europos, ypačiai gi Rusijos, žmo- nėms. Ir jeigu jie galėjo prieš 10 metų priversti biu- rokratų valdžią nusileisti, tai dabar, patarimo pamok- tytiems galės būti dar leng- viau. Ir žmonės įgis sau tei- ses — ir duonos, ir laisvę!

PARYŽIAUS INFORMA- CIJŲ BIURO SKYRIAI AR AMERIKOS LETU- VIŲ TARYBA.

Gavome specialį pakvieti- ną dalyvauti įsteigiamajame Paryžiaus Informacijos Biuro skyriaus susirinkime, kuris bus Bostone 31. X. Neišgalint asmeniškai pas- kirtą valandą pribūti (nes tos dienos vakare jau pir- miau prižadėta būti kitur), skaitome reikalingu bent laikraštyje savo nuomonę iš- reikšti, tuo labiau, kad tokie skyriai steigiami visoje Amerikoje.

Kad naudinga ir reikalin- ga svetimtaučius informuoti apie mūsų reikalus — ypač dabartiniu momentu — to niekas neužginčys. Reika- linga taipgi stengtis juose sudaryti mums prielankią opinią. Bet didelis klausim- as gali būti — kaip, koki- ais keliais tai atlikti?

Be abejonės, įsteigimas tam tikro "informacijų bio- ro" — čia būtų viena idea- iškiausių priemonių. Bet kad tokio informacijų biuro "informacijos" priderama naudą atneštų — reikia dviejų dalykų: 1) kad būtų informavimo vertų žinių ar apsiereiškimų, 2) kad patsai biuras turėtų šiam atsitiki- mui reikalingą autoritetą ir kompetenciją.

Pirmoji aplinkybė dabar yra. Pavergtųjų tautų klausimas, karės atsitikimų įtekmeje, virto dienos klau- simu, ir svetimtaučių, ypač Europos, spaudoje dabar labai lengva vietos gauti ne tik sausoms informacijų ži- nioms, bet ir didesniems raš- tams, kame gali būti rimtai gvildinama lietuvių tauti-

nės politikos klausimai ir atskirai, ir sąryšyje su klau- simu kitų pavergtųjų Euro- pos tautų. Yra net specialiai spaudos organai, k. a. **Die Menschheit, La Voix de l'Humanite, Blaetter fuer zwischenstaatliche Organi- sation** ir kt., kur nuolat kviečiama įvairių tautų ir pažiūrų žmonės išreikšti sa- vo nuomones apie busimą Europos tautų likimą, jų or- ganizaciją ir tt. — Tai gi da- bar yra geriausia proga ir mums apie save pranešti.

Bet ar Paryžiaus Infor- macijų Biuras, kurio "sky- riai" Amerikoje taip uoliai steigiami, yra kompetentiš- kas šitą darbą atlikti ir ar jis turi tam reikalingą au- toritetą?

To "biuro" veikimo istori- ja rodo, kad ne ir ne. Biu- ras lig šiol informavo pasa- lį iš lietuvių tautos gyven- imo tik apie tai, kas buvo veikama katalikiškai-ke- rikališkame arba dešiniama- me mūsų visuomenės spar- ne, taip-pat tik to vieno spar- no tautiškai-politiškas aspiracijas jisai stengėsi ro- dyti visos tautos aspiracijo- mis. Šiuomi "biuras" paro- dė tik savo partinį siauru- mą ir gal dar egoizmą — daugiau nieko. Na, o auto- riteto tasai "biuras" neturi nei tiek, kiek bešliškumo. Šiaip ar taip versim — "Pa- ryžiaus Informacijų Biu- ras" ir p. Gabrys turinyje yra vienas ir tas pats daly- kas. P. Gabrys gi reikalin- go autoriteto neturi ne tik plačioje visuomenėje, bet nei pas tuos, kurie jo "biuro" skyrius tveria, ir p. Gabriu- čia naudojamosi tik kai- po įrankiu saviems politikos tikslams atsiekti.

Taip dalykams stovint su tuo "Informacijų Biuru", jo skyrių steigimui mes galėtu- me pritarti tik tuomet, ku- omet patsai biuras būtų re- organizuotas ir reabilituo- tusi (pataisytų savo vardą) prieš visuomenę. Tuo tar- pu gi Amerikoje informavi- mo darbą galima vesti ir be Paryžiaus p. Gabrio bio- ro. Kelius tam nuro- dė Am. Liet. Spaudos draugijos suvažiavimas dar birželio mėn., pabrėžda- mas, kad Amerikoje su nau- da galėtų darbuotis iš visų srovių susidedanti **Ameri- kos Lietuvių Taryba**, kuri turėtų atlikti ir patį infor- mavimo darbą (žiur. Am. Sp. D-jos V—jo suv. proto- kolą, sesija III, § 4 ir sesija IV, § 4, sk. b ir c.).

Rupintis Amerikos Lietu- vių Spaudos Tarybos orga- nizavimu apsiėmė Am. Spaudos D-jos naujai išrink- toji valdyba. Ką ji lig šiol toje srityje padarė — mums nėra žinoma. Bet dalykų stovio šitai nemaino ir turi- me teisę iš jos laukti paaiš- kinimo ir darbo.

Iš laikraščių.

"KATALIKAS" APIE "KATA- LIKUS".

Katalikas savo Nr. 250 įdėjo paties leidėjo ir vedėjo p. S. P. Tananevičiaus atsakymą "Dar- bininkui", kame ginamasi nuo "Darbininko" užpuolimų ir ap- skelbiama atvira kova pačiam "Darbininkui" ir ypač kun. Ke- mešui. Priežastį tam davė "Darbininko" "urzgimas" (ter- minas "Kataliko") ant "Katali- ko" už tai, kad šis nepriklauso prie "katalikiškos" spaudos draugijos, bet prie "laisvamaniš- kos". Bet ypač "Katalikui" ne- tiko tasai "Darb." redakcijos prierašas, kur pasakyta, kad "katalikiškų laikraščių sąjunga nutarė padaryti kol kas išimti L. D. "Katalikui" ten, kur jo žmo- nės reikalauja, ir tik patol, pakol tas dienraštis laikysis prielan- kaus lietuviams katalikams kryp- snio".

"Katalikas" j tai atsako: "Kitais žodžiais tariant, kun. Kemešis ir jo pasekėjai nutarė baikuoti "Kataliką," jaigu ji- sai nesilaikys kemešinės pakrai- pos. Mes išsireiškia "kemeši- nės pakraipos" čia tyčia vartojame, nes skiriame tai nuo katali- kiškos pakraipos. Kiek pastaro- ji yra lietuviams naudinga ir sektina, tiek kemešinė pakraipa yra mums, katalikams, pavojin- ga ir vengtina, nes ji stovi toli nuo tikros krikščionybės, nuo artimo meilės, nuo visa to, kas mums buvo Viešpaties Kri- staus palikta ir kas sudaro kate- likų stiprybę ir garbę. Kemeši- nė pakraipa — yra pakraipa silpnumo, siauraregystės, arti- mo neapykantos. Tai nėra katali- kiška, krikščioniška pakraipa. Kemešinėje politikoje guli mu- sų, katalikų, pragaištis.

Butų geistina, kad Amerikos lietuvių kunigai-piliečiai ir šiaip susipratę katalikai išreikštų sa- vo nuomonę šiam reikalui. "Ka- talikas" tam tikslui atvertų savo skiltis. Jaigu mes, katalikai, lei- sime varyti tokią politiką, kaip kad dabar kun. Kemešis ir jo pasekėjai varo, tai katalikiškoji visuomenė greitu laiku pradės kitaip žiūrėti į tuos užsipludin- jimus, boikotus, šmeižimus, as- meniškus kandžiojimus, kurių dabar prisileidžia kemešinės po- litikos vadovai.

"Darbininkas" amuokart la- bai supyko, kuomet mes nuro- dēm, jog Federacijos nutarimas — patarimas neduoti kitiems laikraščiams skelbimų ir skūsti juos valdžiai, išrodo nelabai gražiai. Toks mūsų pasielgi- mas buvo pavadinamas "biauriu šmeižtu". Dabar "Katalikas" apie tą patį dalyką pasako daug stipriau, ir tai neliesdamas dar paties branduolio.

"TEISIŲJŲ IR STIPRIŲJŲ" PAS "KATALIKUS" NĖRA. Taip pasakė ne kas kitas, bet **Darbininkas** savo Nr. 15, atsa- kydamas j mūsų pastabą Nr. 46, kur tarp kito ko buvo pasakyta: "jeigu jie (t. y. žmonės, kurie agituoja kitiems laikraščiams apskelbimų neduoti ir pataria juos valdžiai skūsti) būtų tikri, kad "vartai pragaro jų neperga- lės, tai nereikėtų kovoti prieš kitus gąsdinimais ir skundimais valdžiai, — nes kas teisus, doras ir stiprus, to ištvirkėliai nesute- ps". **Darbininkas** j tai atsako šitaip: "Teisus ir stiprus iš- tvirkėliai nesutepts, bet kur tie teisieji ir stiprieji? Ar daug jų rasime lietuvių tarpe?"

Ir teisybė. "Darbininkas" ta- me pat straipsnyje savo paviz- džiu parodo, kad kur kur, bet jau pas jį teisybės neieškokie... Štai, mes aiškiai kalbėjome apie Federacijos žmones, kurie ne- krikščioniškus nutarimus pasi- siqlė, o "Darbininkas" savo skaitytojams įkalba, net iškreip- damas mūsų žodžius, buk mes taip sakėme apie katalikų bažny- čią. Savo "karštyje" "Darbinin- kas" net ligi to daena, kad, pirštu rodydamas j "Ateities" redaktorių, sako: "Ar direkto- riams kartais neparupsta, kad pons redaktorius per greit nori apsidirbt su visoms srovėms." Vadinasi "Ateities" B—vės di- rektoriai, dabokite! — jusų re- daktorius šioks ir toks...

Ar nepasakytų "Darbininkas", prie kokio skyriaus laikraštines etikos šis jo laikraštis "perlas" priklauso?

DVYLIKA TAKŲ TIESIAI Į KLEBONIJĄ.

Nedėlios Naujienos savo Nr. 2 stengiasi parodyti, kad visas ka- talikų-klerikalų darbavimas da- romas tuo tikslu, kad palaikyti kleboniją. Aiškinimas paviršu- tinis, bet gana originalis. Girdi: "Šiuo tarpu pirmon vieton musų Amerikos lietuviškame gy- venime skverbiasi varžytinės tarp klerikalų ir visų pažangiųjų žmonių... Klerikalų tikslas yra padaryti kleboniją lietuvių kata- likų gyvenimo centru... Per baž- nyčią į kleboniją iki šiol buvo tik vienas takas, ir Amerikos lietu- viai nelabai tuo taku mėgdavo vaikščioti... Todel dabar jie pa- sirijo padaryti daugybę takų į kleboniją, kad lietuvis darbi- ninkas kokiu taku tik neitų, pagalios vis atsidurtų klebonijoje, ir kad klebonija nuo to vis storė- tų ir didėtų. Dabar klerikalai prie savo senojo tako į kleboniją turi pasidarę dar šiuos naujus takus: vienas takas eina per "Vyčių" kuopas, kitas takas eina per moterų sąjungą, trečias takas eina per blaivininkų drau- gijas, ketvirtas takas eina per juozapinę darbininkų sąjungą, penktas takas eina per katalikų spaudos draugiją, šeštas takas eina per spaudos agenturas, septintas takas eina per virtinę naujai pristeigtų klerika- liškų laikraščių, aštuntas ta- kas eina per Tautos Fon- dą ar idą, devintas takas eina per S. L. R. K., dešimtas takas eina per bažnytines draugijas, vienuoliktas takas eina per da- vatkynus ir vienuolynus, dvy- liktas takas eina per parapijines mokyklas. Visi šitie takai veda tiesiai į kleboniją.

Taipgi tuos visus takus klerika- lai jau turi pasidarę. Dabar jiems lieka rūpintis tik tuo, kad kuodaugiausia žmonių tais ta- kais užvarius ir susilaukus ku- daugiausia kostumerių. Žmo- niams užvarinėjimas ir vylojimas j tuos takus dabar ir yra visas klerikalų darbas."

Mums gi rodo, kad tie takai į kleboniją pastatyti ant daug svarbesnių, negu paprastas biz- nis, pamatų. Negalima taip lengvai visiems be išėmimo pri- kišti vien biznį. Savotiškos ka- talikų klerikalų idejos čia lošia nemažesnę rolę.

LAIŠKAI IŠ RUSIJOS.

Martyno Jankaus ir kitų Prūsų lietuvių nelaisvių padėjimas.

Rods, kaip jau žinote, iš Ma- žosios Lietuvos dar gruodžio pereinų metų ir sausio mėnesy- j šių metų rusų kariuomenės su- griebta nemaža Mažosios Lietu- vos gyventojų ir išvežta Rusijos gilumon j pačias akliausias, pa- čias tolimiausias prie Uralo gu- bernijas. Jų tarpe yra mokyto- jų, agronomų, kunigų, šiaip inteligentiškesnių žmonių, bet užvis daugiausia tai sodiečių, ukininkų, ypač biednesniųjų darbininkų, nebeturėjusių nei už ką, nei kur išbėgti.

Išvežtųjų skaičiuje randas ir žinomas aušrininkas, Martynas Jankus iš Bitėnų. Iš belaisvės, vienam žinomam senam veikėjui ir rašytojui šauliuosna, Marty- nas Jankus rašo: "Meilingas Viengenti! Dar iki šiai dienai ne esu ant vietos, nežinome, kur mus toliau padės. Sako duosę ant sodų prie tartorių (j kaimus, sodžius prie totorių. Mano past. J. V.). Mirtis tarp mažiukų ir senelių yra labai didelė. Mirš- ta ant dienos po 10 ir daugiau. Priežastis — stoka maisto. Ža- dėjo duoti po 10 kapeikų, bet ne- davė nei vienos. Dabar vėl da- ro naujus pažadus — po 6 kap. ant dienos ir tų neduoda. Sako,

reikia nuo daktaro paliudijimą turėti, kad sergi ir tada gausi jau tas šešias kapeikas. Bet daktarą negalima priprašyti prie apžiūrėjimo, ir taip mes tiktai turime vandens ir malkos už- turinai.

Vieta, kur šią nedėlią gyve- nam, yra šalta ir didėi angšta. Ant asabos nėra nei pusę ku- biško metro ruimos. Delto ir li- gos neišvengtinos. Tarpe miru- siųjų ir mano senelis tėvas, pa- laidotas ant Bugulmos kapiny- nu.

Dukteris mano ir mažiukas du kudikiu nuo manęs, nežinomos priežasties delei, Samaroje at- skyrė, ir dabar jie nuo manęs apie 110 verstų toli, nežinau, kaip jiems ten sekas.

Jeigu norėtai del mūsų 1,400 lietuvių kokį gerą išrodyti, tai prisipirk Yčą, Laukaitį ir kitus, kad jie kreiptųsi pas ministerį, idant mums vienos tautos žmo- nės būtų norins tokios teisės įruimuotos, kad mes galėtume nors pusę gyvi kito pavasario sulaukti, arba kad mus leistų su- šaudyti, nes badu mirti yra su- ku. Kol kas savų pinigų prite- ko, tol viens kitą šelpė, bet da- bar viskas pasibaigė.

Rods nekuris vokietyš Lip- erdts kuris duoną ir mėsa rusi- kai militarėjai parduoda, mus kelis kartus su duona bei mėsa apdovanojo, bet kokia tai sunki gi skurstis. Tuom tarpu mel- džiam, kad mums padėtumėte, mažu galima ir medžiagiškai.

Su guodone.

M. Jankus.

Adresas: Bugulma, Isprau- ninkui, del M. Jankaus.

P. S. Mums reikia maisto, in- dų ir šiaudinių, nes dabar netu- rim kaip virti, išvirus iš ko val- gyti, nei kaip gulėti. — Šiandien smarkiai šala.

Bugulma, 5 sausio, 1915 m. Samaros gubern.

Turiu pastebėti, kad čia prisi- laikiau originalo — nieko neiš- mečiau, nieko nepriedėjau ir tik vienoje vietoje apleidau du ne- suprantamus žodžius, na ir šiek- tiek rašybą taisiau. Šitą laišką "Lietuvių Globa šelpiti mūsų bro- liams lietuviams belaisviams iš Prūsų Lietuvos" apturėjo 19 dieną vasario š. m. Tą pačią die- ną parašyta virš nurodytu Bu- gulmos Isprauninko adresu Mar- tynei Jankui laiškas, kame pra- šėme M. Jankų kuogreičiausia atsiliepti, kur dabar yra, kad galima būtų nusiųsti pagalbą. Atsakymo laukta savaitė, lauk- ta kita. Tuo pačiu adresu ra- šyta antru kart, bet jau reko- menduotas laiškas ir su "otviet- noj rospisko", kad žinotume, kas laiškus paima ir kad paima tikrai. Susilaukiam "rospiska" jog laiškas apturėta. Pasirašęs loksai tai činauninkas. Laukta savaitė, laukta kita, laukta vi- sas mėnesis. Atsakymo nuo Jankaus kaip nėra, taip nėra. Ma- nėme, kad jo jau ir gyvo nesaa- ma, kad ir jis jau nukako j tą patį kapinyną, ką ir jo tėvas. Tik staigu birželio 6 dieną (s. st.) iš Martyno Jankaus susilau- kiamo šitokio laiškučio:

"Garbus Draugai! Aš pasku- jį raštą Jusų apturėjau, ir Jusų norą išpildyt norėdamas telegra- fu mano adresą pridaviau, bet tas telegramas sugrįžo, su pa- rašu pono Bugulmos Ispraunin- ko raštininkėlio bajorelio Janov- skyčio, kad "j Vilnių telegra- mas negal būti nusiųstas." Iš kokios priežasties tas daroma, man nėra žinoma.

Apturėję mano laišką, pasi- skubinkit su pašalpa. Laukdamas Jusų rankos svei- kinu Jusų vargštą brolis.

Martynas Jankus.

Selo Sekretarska, Bugulmos pav., Samaro gubern.

2 birž. (n. kal.) 1915 m."

Tuoju tą pačią valandą pa- ėmiau iš "Lietuvių Globos" izdi- ninko tam tyčia Martynui Jan- kui prisiųstus d-ro Roko Šliupo 25 rublius ir telegrafu tiesiai Jankaus vardu pasiunčiau. Be- ro kad parašytų apie savo, o ir kitų padėjimą, kad atsižvelgiant

į tai galė...
pagal...
reikia pi...
Lankiam...
svalte, li...
tarp nēr...
li rekom...
nēr, taip...
nigai pas...
tap ir ne...
Tokia t...
Jankum...
kuris, r...
kai mirė...
tik išpus...
kitor. G...
vietoje...
jtaigų, p...
palme si...
rai žinom...
ta vargs...
ta istori...
le įsiv...
tūstanči...
jų iš M...

idijima gausi s. Bet rti prie tiktai tos už gyve- angšta. use ku- to ir li- miru- ras, pa- piny- ikus du inomos je at- manęs nežinau. 1,400 yti, tai r kitus, inisterj, os žmo- teisės alėtume ivasario istų su- ra sun- pite- bet da- s Lip- a rusi- a, mus ei mėsa i sunki pu mel- tumėte, skai. kus. Isprau- isto, in- retu- ko val- šiadien m. la prisi- to neiš- i ir tik du ne- ir šiek laišką isų bro- iam is rėjo 19 čia die- ytu Bu- su Mar- ne pra- čiausia a, kad pagal- bā, lauk- esu ra- u reko- otviet- notume, e paime spiska" usirašes Laukta kta vi- o nuo Er. Ma- o nesa- ko j t- tēvas. aną (s. usilau- pasku- r Jusų egrau- u, bet su pa- 'aunin- Janov- egrau- i." Iš aroma, pasi- s svei- nkus. rulmos

—12 valandų. Ar gali iš tiek darbininkė gyvent? Vienok aldermonai patraukė pečiais, tartum nežinodami apie tai, nusi- stebėjo ir tiek. Ar jie ką padės darbininkams išgauti nuo savininkų "šapų", tai vėliau pamaty- sime. Vienok dabar, jau laike tirinėjimo, nemažai pajukė dar- bininkus.

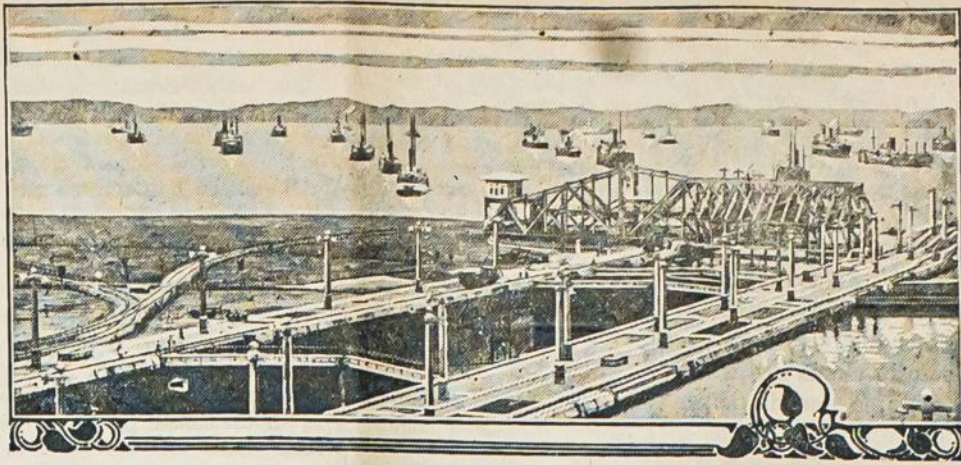

Photo by American Press Association.

Panamos kanalo įgriuvimas sulaikė laivus ežere Gatun.

John's parapijinėje mokyk- loje, kuri atėmė gyvastį 30 tos mokyklos mokinių; 20 baisia apdegusių, negyvų mokinių tapo ištraukta iš degančio namo. Iš ko kilo ugnis, kol-kas tikrai dar ne- žinoma.

Tarp žuvusių surašo ran- dame ir dvi lietuvių vaikų pavardes, butent: Petronėlė Čebatorutė, 6 metų, 196 Washington st. ir Ona Dale- skiūtė, 14 metų, 148 Wash- ington st.

Spalio 29 d. žinios prane- ša, kad tik 22 vaikai sudegė arba tapo sumindžioti, bė- gant laukan iš degančios nokyklos.

MIRĖ PAGARSEJĖS RUSŲ TAPYTOJAS.

Petrograde paskelbta apie mirtį pagarsėjusio rusų ta- pytojo Konstantino Makov- skio, kurio vardas, kaip ir paskendusiojo laike ruso-ja- ponų karės su "Petropav- losku" Vereščiagino, yra taipgi žinomas ir Amerikos dailės mylėtojams. Makov- skio veikalai buvo išstatyti St. Louis parodoje. Iš ge- riausiai žinomų jo veikalų yra šie: "Mirtis Ivano Bai- siojo" ir "Puota ruso bajo- ro namuose".

Vietos žinios.

Teatro ir dainų vakaras. Spalio 24 d. bažnytinėje sa- lėje buvo parengtas Vyčių 17 kuopos vakaras, kuriame vaidino du scenos veikalus — "Gaila usų" ir "Migla". Pirmajam veikale gana ge- rai vaidino L. Mileikiūtė (Amilijos rolę) ir A. Prata- šiūtė (Darutos rolę). Tik tu- riu pastebėti, kad pirmoji ne visai tinkamai laikėsi sceno- je ir kartu su publika juokė- si, o antroji pertyliai kalbė- jo. Pirmasis veikalas tečiau tapo atvaidintas gana gerai.

Antrasis veikalas — "Mi- gla," išėjo nepergeriausiai. Viena, kad patįs vaidintojai maišėsi tarp savęs, antra, kad pats veikalas nekoks. Kaip pirmam, taip ir antram veikale vaidino Jonas Joku- bauskas. Jis gana geras ak- torius, ypač komiškos ro- lėms labai tinka ir šį kartą gerai vaidino. Iš jo su laiku galės būti geras artistas, ži- noma, jei lavinsis ir moky- sis. Kiti, kurių pavardžių negalėjau sužinoti (tik del tos priežasties, kad nebuvo programo ir kad niekas prieš vaidinimą nepaskelbė, kas vaidins ir ką vaidins), vaidino silpniau. Rodos, ne- vertėtų nuo publikos slėptis. Prie tam pasakysiu, kad ak- toriai, kurie nori tinkamai pasirodyti scenoje, turi but tinkamai nugramiruoti. Pa- vizdžiui, senas turi išrodyti senu, o ne kokia tai baidykle. Man rodos, kad kiekvienas gali suprasti, jog neužtenka aktoriumi apsipilti veidą bal- tais milteliais ir uždėti ant galvos žilus plaukus, idant jis išrodytų tikrai senu. Be- to juk žinoma, kad vaidinan- tis seno žmogaus rolę akto- rius, turi jį atvaizdinti savo

Tokia tai istorija su Martynu Jankum, su tais 1,400 lietuvių, kurių, rasi, jei jie taip smar- kiai mirė ir toliau, tai bus likęs tik žiupsnys. Tas pats ir visur kitur. Gerai dar kad kaikuriuose vietose esama tokių žmonių ir įtaigių, per kurių rankas drąsiai palme siųsti pašalpas, nes tik- rai žinome, kad pašalpos pasie- čių vargstančių belaisvių. Iš šit- os istorijos su M. Jankum, ga- lėtai įsivaizdinti padėjimą 15 tūkstančių kitų panašių belais- vių iš Mažosios Lietuvos.

ZIGMAS ZVIKŠAS.

ST. ŠIMKAUS PA- AIŠKINIMAI.

Del p. J. Z. Valaičio laiško išpausdinto "Ateityje", p. St. Šimkus mums paaiškina, kad jįsai savo pasikalbėjime su A. Rimka, išpausdintame "Paž- valgos" Nr. 1, apie Prūsų lietu- vių nelaisvių globą ištikrųjų pasakė tik tiek, kiek žinojo, ir jokio tikslo, kad "Globa" pinigų negautų, neturėjo. P. Šimkus taipgi iš "Globos" jokio įgaliavi- mo neprašė. Kad Dr. Basana- vičius yra Liet. Draugijos ne- pirmininku, o tik vice pirminin- ku, jam taipgi slėpti visai nereič- kė, nes ant jam duoto įgaliojim- o, kuris buvo paskelbtas viešai. Dr. Basanavičiaus parašas yra taipgi tik kaip vicepirmininko.

Lietuviai Amerikoje.

CHICAGOS DĖŽUTĖ.

Siuvėjų streikas vis tęsiasi. T. M. D. prakalbos. "Naujienu" ne- dēlinis numeris išėjo.

Siuvėjų streikas vis dar tęsia- si. Jis rodos netaip greit baig- sias. Kaikuriuos dirbtuvės susi- taikė, kitose skebų labai daug dirba, kuriuos saugoja policija ir mušeiki buriai. Dažnai susi- durinama darbininkų su policija, vienok ligšiol dar didelių susi- kirtimų neatsitiko. Delto skeb- bams kaip kada tenka. Nesenai vieną nutvėrė streikieriai ant Western ave., apie 23 str., tai nabaga taip apdraskė, kad ma- žai beliko drapanų ant kuno. Kaip Adomui reikėjo keliauti na- mo. Beto Northsidėj (dalyje Chicago), kur daug drapanų siuvimo šapų, tai skebams visi-škai negerai. Kas vakaras at- lanko juos streikininkai ir vis- ką sudaužo, na ir pačius apkulia gerai. Girdėjau juokaujant, kad streikininkai neblogiau kulia, kaip mušeikos su policmonais.

Anuo kart minėjau bednųjų skebų nusikundimus. Vienok patyriau, kad daug daugiau tur- tingų darbininkų dirba, kurie turi savo namus, bet ir taip už- sigyvenę pusėtinai gerai. Jie dirba iš baimės, kad nustos dar- bo streikuodami, o kita iš nesu- pratimo savo reikalų. Dau- giausia tie žmonės dolariui įti- kėję.

Ar jie verti tokio didelio bau- dimo, tai nežinau. Tik žinau, kad darbininkų reikalavimai yra teisingi ir gyvenimas lig šiol streikuojančiose dirbtuvėse bu- tvo biauross, o užmokėsnis mažas.

Valdžiai ir-gi parupus ištirti ar darbininkai mažą atlyginimą gaudavo. Aldermonų komisija padarė tirinėjimą, tai buvo su- sekta, kad kaikuriuose fabrikose buvo mokama net po 4 dol. į sa- vaičė (moterims) dirbant po 10

Nesenai Westsidėje T. M. D. 28 kuopa parengė agitatyviškas prakalbas. Kalbėjo d-ras Zy- montas, Balutis, Bradchulis. Vi- si kalbėtojai kalbėjo netikėtai (taip jie pranešė). Prakalbų klausėmės taip-pat netikėtai, nes manėme, kad kalbėtojai neat- važiuos. Vienok jie atsiprašė, tai dovanosime.

Kalbėjo Zymontas apie T. M. D. reikalus, Bradchulis papasa- kojo, kad jam malonu atsilanky- ti ant T. M. D. susirinkimų, ku- rios tvėrėju jis esąs ir pasakė, kad užsidarius nedėdieniais sa- liunams ir salioninkai su mumis kartu linksminsis. Balutis, at- siprašęs už suvėlinimą, papasa- kojo apie d-jos nuopelnus ir ko- kią naudą ji neša tautai, kultu- rai ir pavieniams asmenims (prie jos prigulintiems).

Po prakalbų buvo šokiai, žais- lai ir prirašinėjami nauji nariai.

Jau tris savaitės, kaip gauna- me "Naujienu" nedėlinį nume- rį. Jį redaguoja Kl. Jurgelionis.

"Nedėlinės Naujienos" išėina 8 pusl. dienraščio formato, ir 4 pusl. (mažesni) pilni įvairių paveikslų ir vaizdėlių iš karės lauko ar iš Lietuvos. Šiaip tur- nys įvairus ir rimtai vedamas. Taigi ir lietuviai jau gali sa- kyti, kad mes turime dienraštį pilnai tokį, kaip amerikoniški ir net su nedėline laida. Chica- giečiai, žinoma, tuom labai užga- nėdinti ir nedėlinė laida plačiai išsiplatina. J. D.

MONTELLO, MASS.

Spalio 17 d. Moterų Rymo Ka- talikių Sąjungos Amerikoje, kuri nesenai susitvėrė, surengė čia prakalbas. Kalbėjo vietinis ku- nigas Urbonavičius ir kunigas Kamėšis iš Bostono. Pirmutinis kalbėtojas nieko tokio svarbaus nepasakė. Antras kalbėtojas kalbėjo apie reikalingumą mote- rims lygių teisių, ir nurodinėjo priežastis, kurios verčia moteris jįeškoti sau lygių tiesų. Be prakalbų buvo dar įvairių pa- marginimų, kaip tai dainų ir deklamacijų, kurios gana gražiai nusisekė.

Publikos atsilankė pusėtinai. Spalio 20 d. T. N. salėj atsibu- vo koncertas dviejų chorų: Lie- tuvių Mokslo Draugystės (vieti- nės), ir Bridgewaterio "Spin- dulio". Choro dalyvavo su viršum 60 dainininkų, kuriuos dirigavo S. Turskis. Gana gra- žiai sudainavo solo patsai Turs- kis. Pertraukose griežė J. An- tanavičiaus orkestra, kuri yra gerai prasilavinusi, nors ir nese- nai susitvėrė.

Publikos atsilanke viršiaus 200. Pastebėtina, kad laike va- karo žmonės neužsilaikė ramiai ir bereikalingai juokėsi bei šne- kėjo.

Spalio 23 d. Tautiškas Namas surengė šokius. Buvo leidžia- mas ant išlaimėjimo \$10 vertės daiktas, t. y. katras geriau šoko, tam buvo skiriama viršminėta dovana.

Aguonėlė.

PROVIDENCE, R. I.

Noriu čia šį-tą parašyti apie šio miestelio lietuvių judėjimą ir dar kai-ką. beskaitant laikraš- čius tenka matyti, kaip kituose miestuose lietuviai darbuojasi dailės srityje, o pas mus ta sri- tis visai užmiršta. Viena prie- žastis, tai stoka inteligentų, o antra — smuklės jaunimą nuo to darbo atitraukia.

Bus jau su viršum 20 metų, kaip lietuviai čia pradėjo apsigy- venti, o dabar jų jau priskaito- ma ligi 3,000. Kokio nors veiki-

mo tarp jų nesimatė ligi pasta- rujų laikų. 1907 m. lietuviai čia buvo susitvėrė parapiją ir pasis- tatę savo bažnyčią. Bet ta bažny- čia nebuvo pavesta vyskupo glo- bai, todėl tas ir atsisakė duoti jai kunigą. Parapijonys pasikvietė vieną neprigulmingą kunigą, ku- ris, nieko nebudamas, pradėjo nekunigiškai elgtis. Delto para- pija pakriko, o bažnyčia tapo paversta į šluotų dirbtuvę. Da- bar vietos lietuviai katalikai, neturėdami savo bažnyčios, eina į lenkų bažnyčią. Lenkų kuni- gėlis, matydamas, kad jis netik lenkus turi, bet ir lietuvius apru- pinti dvasiškais reikalais, pradė- jo kirpti savo aveles ligi pat skuros—visai plikai. Pavz., jei- gu kuris nori apsivesti, bet ne- priguli prie parapijos, tai pirmą užsakų padavimo turi užmokėti \$6.00, už užsakus turi duoti \$5.00, ant mokyklos \$5.00, o už šliubą (patį pigiausį) —net \$16.00. Tokiu budu kiekvienas jaunavedis turi mažiausiai už- mokėti kunigui \$32.00, o jei tiek neišgali — turi likti neve- dęs....

Čia gyvuoja 4 lietuvių draugi- jos: šv. Jono, D. L. K. Gedimino, Gedimino Kliubas ir "Birutė" (moterų). Draugijų gyvavimas bei veikimas yra labai silpnas, nes nerengia nei prakalbų nei balių. Pastaruoju laiku atvažiuos į šį miestelį keliems inteligentiš- kiems vyrukams, pakelta suma- nyms įsteigti jaunimo draugi- jėlė. Spalio 24 d. buvo sušauk- tas susirinkimas su tuo tikslu, kad sutverti Jaunimo Apšvietos Draugiją. Susirinkimo pirmi- ninkui paaiškinus apie draugijos tikslus, tuojaus prisirašė 30 na- rių. Naujai įsteigtos jaunimo draugijos valdybon įėjo šios ypatos: pirmininkas V. Velžis, pagalbininkė Elena Jakevičiūtė, protokolų rašt. K. Ambroziukas, pagalb. V. Kolonas, finansų rašt. J. Taraška, pagalb. B. Kolonas, išdininkas Apolinaras Šaučiū- nas, izdo globėja F. Sabastiniūtė, maršalka J. Stonis. Prie tam reikia paminėti, jog P. J. Dragu- nas paaukavo naujai draugijai \$5.00 ir V. Velžis \$3.00.

Nors draugija vos tik tapo sutverta, vienok jau nutarta 7 d. lapkričio parengti prakalbas su gražiais pamarginimais. Ve- lytina naujai draugijai geriau- sio pasisekimo.

Bitė.

PROVIDENCE, R. I.

Nedėlioje, 24 spalio susitvėrė nauja draugija po vardu Jau- nuomės Apšvietos Draugija. Šios draugijos tikslu yra: su- tvirti lietuvišką chorą, vakarinę klesą, ir mokytiis lošti teatrus.

Čionbuvis.

TIEMS, KURIEMS PERDAUG RUPI MANO ASMUO.

Apie save kalbėti — yra sun- kiausias ir nedėkingiausias dar- bas. Ir vengiau jo, kiek galė- damas. Bet šiuo žygiu esu pri- verstas paimti į rankas plunks- ną ir porą žodžių pasakyti, iš- anksto atsiprašydamas skaity-

tojų, kad savo asmens reikalu užimu vietą laikraštyje.

Nuo kurio laiko kaikurie mu- sų laikraščiai ir šiaip žmonės pradėjo sistematišką agitaciją prieš mano asmenį. Saryšyje su Lietuvos šelpimo klausimu, p. Žemaitės laiškais, santikiais su Prūsų lietuviais, "Laisv. Min- ties" sustojimu ir kt. — vis aš iškišamas arba kaip pavojin- gas, vienybę ardąs žmogus, ar- ba net kaip nedoras veidmai- nys. Rašinėta (ir gal dar raši- nėjama) net privatiški laišakai, kuriuose stengiamasi sukelti prieš mane tie žmonės, su ku- riais aš surištas draugiškais, idejiniais arba net grynai taip vadinamo biznio ryšiais. Nesid- drovėta rašinėti laišku, turinčiu mane diskredituoti akjse tų žmonių, su kuriais aš jau buvau arba esu tam tikras sutartis pa- daręs ir su kuriais mums, šiaip ar taip, reikėjo ar reikia sugy- venti. Vėliau buvau apskelbtas žmogum be nuomonių ir tt.

Tylėjau. Maniau, kad toji viešai ir slaptai varoma agitaci- ja turės kartą pasiliauti. Bet Vieniybės Lietuvininkų viešai mestroji naujausioji insinuacija išvedė iš kantrybės. Ten bu- tent (Nr. 42) Redakcijos vardu rašoma štai kas:

"Su p. Rimka nesutinkama to- del, kad jis, matomai, prisiden- gęs tautiečių skraiste varo so- cialistiškąjį darbą. Juk ne be- reikalo gi socialistai Chicagoje surengė p. Rimkai puikias išleis- tuves ir nebereikalo jam per tą vakarą inkalinėjo nurodymus, kaip "tautiečius pažaboti." O tą socialistai, suprantama, galėjo daryti tiktai su "savo žmogumi".

Ką j tai turiu pasakyti? Pa- vadinti vien plepalais (kurie, deja, pasiekė S. Bostoną anks- čiau, negu aš spėjau atvažiuoti ir, matyti, neaplenkė nei Brook- lyno...) yra permaža. Nes aš pats apie jokias Chicago socia- listų iškeltas "puikias išleistu- ves" nieko nežinau. Matyti, kalbama apie paprastą vakarie- nę, suvalgytą tą dieną prieš iš- važiuojant viename restorane, kur, be manęs, dar buvo Amalas, Pr. Butkus, P. Grigaitis, K. Gu- gis, Kl. Jurgelionis, A. Lalis, J. Šernas ir K. Šliupas. Tai buvo žmonės laikraštinkai ar asme- niški draugai. Jokių "įkalbinėji- mų" nei "nurodymų", kaip "tau- tiečius pažaboti", tenai visai ne- buvo ir buti negalėjo, kadangi tenai nebuvo ir niekas neužvedė jokios rimtos kalbos.

I priekaištus, buk aš, "prisi- dengęs tautiečių skraiste", va- rau "socialistiškąjį darbą" — nematau reikalo atsakinėti ir pa- lieku tą sąžinei "Vien. Lietu- vininkų" redaktoriaus, kuris ma- ne, regis, turėjo progos pažinti. Pasakysiu tik vieną: man rupi ne "tautiška skraiste", presiden- gus "socialistišką darbą" varyti, bet kad mūsų žmonės daugiau saulės šviesos matytų. Kad tai greičiau atsiekti, man rodosi, vi- sas mūsų pažangusis visuome- nės sparnas — socialistai ir de- mokratizmo principus išpažįs- tantis tautininkai — daugelyje švietimo ir kultūros darbų galė- tų ir privalėtų eiti išvien. Su katalikų klerikalais mes taipgi

galėtume dažnai bendrą darbą dirbti, jeigu jie kada sutiktų veikti kaip lygūs su lygiais. Delto mes, neužmiršdami kas mus skiria, turėtume jįeškoti dalykų, kurie mus rištų.

Aš pats esu pirmiausia laik- raštinkas, ir kol tokio busiu, tai remsiu visus sumanymus, kurie tik man rodysis naudingi — nežiurint, kas juos paduotų: tautininkai, socialistai ar kleri- kalai. Lygiai taipgi kritikuosiu kiekvienos srovės tokius darbus, kurie kritikos ar papeikimo bus verti. Ir nepaisysiu jokios vie- šos nei slaptos agitacijos, kuri prieš mano asmenį yra ar bus atkreipta. A. Rimka.

NAUJAUSIOS ŽINIOS.

LONDONAS, spalio 29 d. — Anglija atmetė visas kal- bas apie taiką ir prižada ka- rianti tol, "kol Europai bus įgyta taika."

— Serbijoj tarkininkų si- tuacija išrodo geresnė. Anglija pasiuntė į Balkanus generolą Sir Bryan Mahon, vieną iš gabiausių militari- nių vadovų, kuris vadovaus ten anglų kariuomenėms.

PARYŽIUS, spalio 29 d. —Nuolatinis artilerijos šau- dymas eina Belgijoj, į šiau- rymus nuo Arras ir Champag- ne.

— Vosges kalnuose fran- cuzai suardė vokiečių tran- šėją ir atmušė jų kontraata- ką.

BERLINAS, spalio 29 d. — Austro-vokiečių jiegos žengia tolyn į Serbiją.

— Feldmaršalo von Hin- lenburgo armija progresuo- ja prieš rusų atakas.

— Vokiečiai paėmė Rud- ka (į pietus) ir atmušė rusų užpuolimus nuo upės Pripel ligi Dinaburgo.

PETROGRADAS, spalio 29 d. — Rusų povandeninis laivas pagavo Baltiko jurė- je, netoli nuo Alland salų, vokiečių garlaivį, kurį atga- beno į uostą.

— Rygos rajone nebuvo atmainų.

BERLINAS, spalio 29 d. — Turkai sumušė anglo- francuzų kariuomenę prie Strumitza, Bulgarijoj.

— Francuzai atsiuntė į Balkanus 150,000 kareivių.

RYMAS, spalio 29 d. — Italai šturmu užėmė austrų tranšėjas ir paėmė 5,000 bel- laisvių. Jie stumia austrus linkui Triesto.

UGNIS PARAPIJINĖJE MOKYKLOJE.

Peabody, Mass., spalio 28 d. — Šiadien iškilo ugnis St.

ėjimu, judėjimais, kalba ir tt. Netikęs nugramiravimas ir netikęs vaidinimas publikai tik skonį sugadina. Pagaliaus dar reikia pasakyti, jog puikų šposą Vyčiams iškirto J. Ramanauškas ("Darbininko" administratorius), kuris turėjo "Migloj" rolę bet kasžin kodėl nepribuvo. Jo vietą užėmė F. Strakauskas ir su knygutės pagalba vaidino. Toks vaidinimas, kuomet aktorius skaito iš knygutės vaidinamąją rolę, žinoma, gadina ne tik patį veikalą, bet tuo pačiu kartu ir blogą įspūdį ant publikos daro.

Pradžioje šio savo raštelio paminėjau, jog šitas Vyčių vakaras buvo su dainomis. Dainavo šie dainininkai: V. Jankauskas (baritonas) vieną lietuvišką dainą ir vieną anglišką, ir D. Antanavičius (tenoris) — "Šu nakcely" ir "Saulelė raudona". Sudainavo gerai. Tečiau kaip vienas, taip ir antras pusėtinai dar turi pasilavinti.

Antgalo pasakysiu, kad rengiant teatrą su dainomis netinka tarp jų sprauti tokius kvailus juokus, kokius šiame vakare teko matyti. Kokio ten neva juokdario lakstymas po salę, tai ne juokai, bet tiesiog kvailumo rodymas, kas baisiai erzina kiekvieną išmintingesnį žmogų. Laikas būtų jau atskirti teatrą ir dainas nuo mulkysčių. Apskritai viskas būtų buvę gerai, jei pati tvarka būtų geresnė ir jei publika, kurios buvo apie 150, geriau būtų užsilaikiusi. **Ateities Reporteris.**

Agitacija už moterų lygiaus balsavimo teises. Spalio 24 d. Lietuvių švėtainėje Lietuvos Sunų ir Dukterų Draugija surengė, kaip buvo skelbta, agitatyviškas prakalbas su pajvairinimais. Visos pašalpinės draugijos laiks nuo laiko rengia savo agitatyviškas prakalbas, bet šiose prakalbose buvo nemažai agituota už daleidimą šios šalies moterims balsuoti, lygiai su vyrais politikoje dalyvauti. Tam davė progą besitarianantieji, lapkričio 2 d. Massachusetts valstijos balsavimui moterų (sufragisčių) klausimo. Šioje tamoj plačiai kalbėjo iš New Yorko žinoma lietuvių socialistų sąjungos veikėja, ponė M. Račiūtė-Purvienė. Rodos, pirmą kartą teko girdėti iš lietuviškųjų kalbėtojų besistengė rimtai supažindinti klausytojus su teisingais moterų reikalavimais.

Kalbėtoja, ištraukomis iš įvairių valstijų įstatymų, stengiasi prirodyti, kad valstijose, kuriose moterims nepavelta balsuoti, ten pravedami kuoneteisingiausi įstatymai ne vien prieš moteris, bet net prieš vaikus ir abelnai prieš darbininkus. Gi valstijose, kuriose moteris balsuoja, ten istatymai teisingesni, tobulesni ir naudingi del draugijos ir tt.

Kalbėtoja, kaip socialistė, prie kiekvienos progos bando agituoti ir už socia-

listų partiją. Dėl pavizdžio — jina stengėsi įkalbėti, kad politiška neteisybė, apgavystė ir "graftas" šiadien egzistuoja vien todėl, kad moteris negal balsuoti, nesą girdi moteris savo balsu neatiduos nei už cigarą, nei už stiklą alaus republikonams ir demokratams. Taigi klausytojai supranta kad kalbėtojos akims tos Amerikos partijos vien tik politiški "grafteriai". Bet mes-gi žinome, kad daugelis iš moterų, kad ir be stiklo alaus ir be cigaro, yra ir bus uolios tų partijų šalininkės ir rėmėjos. Taigi be vertės toks didelis pasitikėjimas moterims šiame dalyke.

Toliaus kalbėjo p. Akelaitis iš Norwoodo, Mass., apie progresą, apie organizacijas, agitavo už socialistų partiją, agitavo prigulėti prie L. S. ir D. D. ir pagaliaus dar už moterų balsavimo.

Klausytojų buvo pilna svetainė. Lietuviai visgi interesuojasi naujais viešo gyvenimo apsiereiskimais.

K.
Kas žino, kur gyvena MOKYTOJO SALČIAUS BROLIAI? Pirmiau gyveno Pittston, Pa. Mokytojas rašė laišką bet negauna atsakymo. Meldžiu greitai atsiliepti. (52) **A. RIMKA,** 366 Broadway, So. Boston, Mass.

KNYGOS.

Zmogaus Pareigos.

Pusl. 245	\$1.00
Sienapiūtė. Pusl. 24	.10
Jaunoji Lietuva	.25
Spėka ir Medega. Pusl. 380	2.00
Mulkinė ir Mulkintojai. Dviejų veiksmų komedija. kaina	12
Puota. Pusl. 32	.10
Pagieža. Pusl. 90	.25
Maižiešius. Pusl. 40	.15
Kaip Pasilikti Amerikos Piliiečių. Pusl. 86	.25
Vilkų Lizdas. Pusl. 117	.35
Valkata. Pusl. 13	.10
Bagočiaus Išpažintis. Pusl. 146	.40
Prasikaltimai ir Prasikaltėliai. Pusl. 21	.10
Kova su Skurdu. Pusl. 50	.15
Jaunieji Skrauja. Pusl. 309	1.00
Baltas Rubas. Pusl. 32	.15
Pasaulių Rat. Pusl. 80	.25
Gyvenimas Genovaitės. Pusl. 80	.20

Aukščiau minėtos knygos Gaunamos "Ateities" knygynė, 366 Broadway, So. Boston, Mass.

REIKALINGAS
Jaunas vyras, kuris gal kalbėti angliškai ir gal pradėti už mažą algą dirbti paprastą ofiso darbą su gera proga išsilavinti apie biznį ir tapti Agentu (Real Estate & Insurance) kreipkitės ypatingai arba per laišką greičiau — kaip galima (53) **LITHUANIAN AGENCY,** 315 Broadway, So. Boston, Mass.

AUTOMOBILIŲ IR REAL ESTATE LIETUVIŠKA AGENTURA.
Pardavinėju: Namus, Farmas ir visokios rūšies Automobilius, geriausio ir naujaušo išdirbimo, naujus ir antrankius, ant lengvųjų išlygų: cash ar ant išmokėsčio. Lietuviai naudokitės proga. Gerumas gvarantuojamas. Teisingas patarnavimas visokiam reikale. Darome Doviernastis ir kitokius dokumentus. Randavojame Stubas visose miesto dalyse. Musų ofisas atdaras nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro. Su visokiais reikalais kreipkitės pas **PETER J. AKUNEVIČ,** 362 W. Broadway, So. Boston.

Gerai Kriaučiai.
Pasiuvame kogeriausiai sulig naujausios mados **Vyrams Siutus ir Overkotas.** Jeigu norite turėti gerus rūbus pigiai, tad atleikite pas mus. Taipgi išvalom ir išprosinam visokias vyrų ir moterų drapanas. **Z. BUDRECKIS,** 222 Broadway, So. Boston, Mass. — ir — 20 Ames St., Montello, Mass.

Reikalingi Vyrai
Visokiems darbams: ant farmų, geležinkelių prie paprastų darbų ir į girias. **43 U. S. Employment Office,** PORTLAND STREET, BOSTON, MASS.

Išgaminuojam akis ir pritaikom akinius. **H. S. Stone O. D.** Akiu Specialistas. 399a Broadway, Tarpe E ir F gatviu. South Boston.

GERAS SIUVEJAS
Siuvame Siutus, Overkotas ir visokius drabužius Vyrams ir Moterims. Zemos kainos — darbas gvarantuojamas. Visados galima pamatyti sampelius ir naujas madas. Prie šapos taipgi užlaikome ir vyriškų drabužių krautuve. **PETRAS BUZEVIČIA,** 53 Exchange St., Athol, Mass. Tel. Connections.

JULIUS ACIUS
"Ateities" keliaujantis Agentas dabar lankosi Scranton'o apielinkėse t. y. po Luzernės ir Lakanos paviety miestus ir miestelius. Kur jis atsilankys, lietuviai malonės jį draugiškai sutikti ir gali pas jį užsirašyti "Ateitį" ir užmokėti jam prenumeratą. Mes už jį atsakome. **Ateitis Publishing Co.** P. S. Taipgi p. Acius yra keliaujančiu agentu ir mėnraščio "Jaunosios Lietuvos". Valima pas jį užsirašyti ir "Jaun ietuva" ir užsimokėti jam premeratą. **"Jaunosios Lietuvos" Administracija.**

Lietuviška Muzikos Konservatorija
395 W. Broadway, So. Boston, Mass. Inkorporuota 1915. Prez. ir Direk. Mikas Petrauskas Mokslo metų pradžia Spalio 11 d. Mokinama visi klasiškej muzikos skyriai: dainavimas, kompozicija, pianas, smuika, kornetas, klarnetas ir tt. Mokslas pigus.

Namu Kontraktoriai
Budavojam naujus ir taisom senus namus. Norintieji pasibudavoti ar pataisyti savo namą, kreipkitės pas **WALDO J. DAUKSHA,** Bldg. & Realty Co. 315 W. Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 605

Geriausio Agentura
Real Estate ir Insurance. Parduodu Namus, Lotus ir Farmas. Išrendavoju kambarius. Esu Notarijušu ir Taikos sudžia. Visados patarnauju greitai ir sąžiningai. Visokius patarimus suteikiu dykai. **M. CORAN,** 366 Broadway, So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 21087 Rezidencija: 218 D St., South Boston.

Skaitykite ir platininkite "Ateiti".

JUOZAS ZUPKAUSKAS
Šiuomi prsneša visiems savo draugams, kad jis yra sąryšyje su didžiausia Drabužių, Vyrų Aprėdaly ir Čevėrykų Krautuve, kurią užlaiko **S. H. HARRISON COMPANY,** 662-672 WASHINGTON ST., KAMP. BEACH ST. **Parodykit prielankuma** tikram savo tautiečiui, o aš stengsiuosiu jums užtai atsimekėti parduodamas geriausiai padarytus visam pasaulij drabužius. Augščiau minėta firma suteikė man tiesą, parduoti visiems lietuviams specialiskomis kainomis kad tuomi juos užganadinti. Todėl atleikite visi ir duokite man progą parodyti jums puikiausius **HARKO SIUTUS** ir **OVERKOTUS** — istikrųjų geriausius gatavo darbo drabužius visam Bostone, už sekančias kainas: nuo \$12.00 iki \$25.00 **Juozas Zupkauskas** Iaidėkite gerai adresą: **HARRISON CO.** 662-672 Washington St., Boston.

Bukit Linksmi.

Didžiausia bėda tiems, kuriems skauda kojas nuo netikusijų čevėrykų. Jie šlubuoja, bėdavoja ir dejuoja, kad turi kornus, o vis tai priežastis blogų čevėrykų. Ateik pas mane ir nusipirk gerus čevėrykus, o busi linksmas visados, nes aš turiu plačių čevėrykų, padarvų **specijališkai** dėl lietuviškų kojų; kuriuos galima pritaikyti visiems vyrams ir moterims. **C. P. YURGELUN,** 377 WEST BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.

\$6.25 Laikrodėlis Tiktais Specijalis Pasiulymas = 28 Prezentai DOVANAI!
Idant musų 14 K. Gold Filled Laikrodėlius kuogratiausiai išplatinti, darome šitą Specijalį Pasiulymą. Taigi kiekvienam, kuris mums prisiųs savo tikrą adresą sykiu su šiuo apskelbimu, ir 25 centus pradotko markėmis arba kvoteri, tai mes išsiųsim jam tuojaus 14 K. Gold Filled Laikrodėlį, vyrišką arba moterišką, Gvarantuotą ant 20 metų, su geriausiu tos rūšies mechanizmu pasaulij, ir prie kiekvieno Laikrodėlio duosim augščiau parodytus 28 Prezentes visai DOVANAI kaip soka: Retežėl' se kabiluku, Zieda, Pypke, Branzalieta, (Miniature) Branzalieta su Laikrodėliu, Setą Spinkų, 32 cal. (Model) Revolverj, Britva, Armonika, Kryžiuoka, Veidrodėlį su 3 prietaisais, Peiluka, Dirža, Importuotą Atdarą (Model) Laikrodėlį, Durklą, Tabakui Skurinj Krepšelį, Nikeling Dežutę del Degtukų, (Miniature) Budniką Laikrodėlį. Kada atneš tau į namus Laikrodėlį ir Prezentes, ir busi užganadintas, tai užsimokėsi likusius \$6.00 taipgi 30 centų už Prezenty persiuntimo lešas. Jeigu nebutum užganadintas, tai neprimk, o mes tau sugražisim 25 centus pradotko. Apart to primenam, kad musų Laikrodėliai yra 14 K. Gold Filled Gvarantuoti ant 20 metų ir bėgyje tų 20 metų Laikrodėlius pataisom arba apmainom ant kitų visai DOVANAI, prisiuntus mums 25 centus už persiuntimo lešas. Taip, kad perkant nuo mus Laikrodėlį nieko nerizikuoj. Iš Kanodos reikia visus pinigus prisiųsti iškalno. Adresuok atlikiai taip: **UNITED COMMERCIAL COMPANY, Knickerbrocker Bldg. (Fifth Ave.)** **NEW YORK, N. Y. DEP. 22.**